

SREBRENICA, de l'oblit a la memòria

IGMAN-Acció Solidària

C/Fonollar, 14
08003 Barcelona

935334238

igman@igman.cat

La nostra proposta

Exposició, xerrada-col·loqui, presentació del llibre Srebrenica i passi de documental.

Una proposta conjunta de 4 activitats per a la sensibilització sobre l'ahir, l'avui i el demà de Bòsnia i Hercegovina.

EXPOSICIÓ "SREBRENICA, DE L'OBLIT A LA MEMÒRIA"

Exposició amb fotografies i text divulgatiu sobre els fets succeïts a la zona d'Srebrenica l'any 1995, en el marc de la guerra de BiH i la situació actual en què es troben les víctimes del genocidi.

Els plafons tenen 2 metres d'alçada, i ocupen aproximadament 30 metres lineals. Tots els plafons van acompanyats d'un suport individual de ferro, de fàcil muntatge.

XERRADA-COL·LOQUI

Conferència a càrrec d'un logista de l'entitat, especialitzat en la zona dels balcans.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE SREBRENICA

Llibre de fotografies de Tarik Samarah, traduït al català en motiu de l'inici del present projecte.

DOCUMENTAL "BÒSNIA DE LA FOSCOR A LA LLUM"

La videoprojecció posa rostre al poble bosnià i a les persones que des de la nostra realitat treballen aportant un petit gra de sorra a la millora de la situació post bèl·lica de la Federació.

El període aproximat de cessió de l'exposició és de 15 dies. Durant aquest període, un logista de l'entitat durà a terme la xerrada-col·loqui, la presentació del llibre i el passi del documental.

Tot i que recomanem el desenvolupament conjunt de les 4 activitats; restem oberts a oferir-les de forma individual, sota les condicions que pactem.

El preu del conjunt d'activitats és de 600 euros.

Per a llogar les activitats o per a qualsevol tipus d'informació, podeu contactar amb nosaltres al telèfon 935334238 o a carles@igman.cat

Detall de la proposta

Eixos temàtics a partir dels quals es construeixen les activitats i sobre els quals es treballarà: **recuperació de la memòria històrica, processos de pau i reconstrucció en la postguerra. Dona i guerra. Justícia i dret d'autodeterminació dels pobles. Cultura de postguerra. Cooperació catalana.**

Exposició Srebrenica, de l'oblit a la memòria

Exposició amb fotografies i text divulgatiu sobre els fets succeïts a la zona d'Srebrenica l'any 1995, en el marc de la guerra de BiH i la situació actual en què es troben les víctimes del genocidi, fent especial incidència en les dones i la població refugiada i desplaçada.

L'exposició, no tan sols consta de text i gràfics explicatius, sinó també de fotografies que s'han realitzat durant tots els anys de col·laboració amb Bòsnia i Hercegovina des de 1992. D'aquesta manera, es poden apreciar els canvis en la societat bosniana després de la guerra i els petits treballs de la cooperació catalana.

Les fotografies són les de **Tarik Samarah** i **Francesc Parés i Mercadé**.

L'exposició consta dels següents plafons:

Introducció – Reflexió: Per què el joc de fronteres?

Els prejudicis

Bòsnia i Hercegovina, avui

Crònica (d'abans) d'una guerra

Cronologia de la guerra

El paper de la comunitat internacional

Sarajevo assetjada

Catalunya, una excepció europea

Srebrenica

Srebrenica avui

La lluita contra l'oblit (o tot acabarà quan marxi l'últim periodista)

Dret col·lectius, el futur que vol Bòsnia

L'exposició treballa diversos **eixos**:

Guerra i Postguerra, la reconstrucció de la memòria històrica a BiH

Genocidi al cor d'Europa: Srebrenica

Refugiats i desplaçats

Dona i Guerra

La cooperació catalana a Bòsnia i Hercegovina, 15 anys de solidaritat entre pobles

Així mateix, l'exposició també integra la **vídeo instal·lació** i **elements plàstics i volumètrics** que afavoreixen l'atenció de l'espectador/a i el fan més partícip de la realitat que s'exposa. Aquests elements projectaran repetidament **entrevistes** a diversos testimonis, així **com elements de caire artístic o ambiental**.

Documental: Bòsnia, de la foscor a la llum

A través d'un documental de 30 minuts de durada aproximada, es vol donar a conèixer la **situació actual de Bòsnia i Hercegovina** a través del treball dels següents eixos:

Guerra i Postguerra, la reconstrucció de la memòria històrica a BiH.

Processos de pau i dret d'autodeterminació

Genocidi al cor d'Europa: Srebrenica. La dona i la guerra.

Refugiats i desplaçats.

La cooperació catalana a Bòsnia i Hercegovina, 15 anys de solidaritat entre pobles:

Trenkalós

Kvalar Fotoperiodisme

Llumull Produccions Visuals

Autònoma Solidària

IGMAN-Acció Solidària

En aquest sentit i a través d'**entrevistes** a persones directament implicades en cadascun dels eixos esmentats, es pretén posar rostre no tan sols al poble bosni sinó a les persones que des de la nostra realitat treballen aportant un petit gra de sorra a la millora de la situació post bèl·lica de la Federació.

Les persones entrevistades, entre d'altres, i seguint l'esquema dels blocs temàtics anteriors, són:

Izet "Lija" Fallan (Ex-combatent, i actualment responsable dels projectes d'IGMAN-Acció Solidària de l'Opcina de Hadzici, Cantó de Sarajevo)

Munira Subasic i Kada Hotic (membres del Moviment de mares dels enclavaments d'Srebrenica i Zepa)

Jordi Rodri (fotògraf i cooperant amb Bòsnia des de 1998, amb l'associació Trenkalòs, que té l'objectiu de potenciar l'associacionisme especialment juvenil entorn a la cooperació per una cultura de la pau i els drets humans)

Glòria Marcet (membre de Trenkalòs)

Francesc Parés (fotògraf i membre d'IGMAN-Acció Solidària)

Judit Aixalà (membre d'IGMAN-Acció Solidària i responsable de l'Àrea dels Balcans)

Presentació del llibre Srebrenica

Tarik Samarah, nascut a Zagreb l'any 1965, ha exercit de fotògraf documental els últims 10 anys. Els darrers cinc anys ha dedicat la seva feina al projecte "Srebrenica: genocidi al cor d'Europa". Samarah és membre de l'Associació d'Artistes de les Arts Aplicades de Bòsnia i Hercegovina (ULUPUNIH), i va rebre precisament de la mà d'aquesta mateixa organització el Gran Premi que aquesta atorga, l'any 2005, pel seu treball fotogràfic a Srebrenica. Seguint el desig exprés de l'autor, el llibre manté el seu format original (27,5x31,5 cm.) però ha estat traduït al català per a l'edició bilingüe català-anglès.

IGMAN-Acció Solidària

L'equip actual d'IGMAN-Acció Solidària inicia la seva tasca l'any 1992 arran de la mobilització humanitària que es va generar a Catalunya per les diverses guerres als Balcans. No és fins l'any 1999, i després de treballar sota l'aixopluc de diverses institucions, que es converteix en una ONGD amb personalitat jurídica pròpia.

El nostre principi d'actuació és el reconeixement del dret a l'autodeterminació. La reivindicació d'aquest dret individual i col·lectiu ens sembla la millor manera de fer efectiva la nostra contribució al procés d'eradicació de les injustícies socials, polítiques i econòmiques que pateix la majoria de la població mundial i de les nacions d'aquest planeta.

Àmbits de treball

Acció humanitària; camp on destaca el treball realitzat amb refugiats en les guerres de Bòsnia, Kosovo, Ruanda i l'Afganistan; així com en desastres poc naturals, per exemple, els terratrèmols del Perú, el Marroc o el Pakistan.

Cooperació al desenvolupament, principalment en el sector sanitari, educatiu i de serveis bàsics.

Sensibilització (EPD: Educació Pel Desenvolupament); projecció a la societat catalana dels escenaris, propostes i projectes on IGMAN-Acció Solidària treballa.

Projecte editorial ONGC; revista de pensament polític, solidaritat, cooperació i relacions internacionals on es mostra, també, el treball de les diferents ONG i entitats catalanes i d'arreu del món que treballen d'acord amb els principis que inspiren la feina d'IGMAN-Acció Solidària.

Identitat

Des dels seus inicis IGMAN-Acció Solidària ha cregut en una definició de solidaritat que inclogui sempre una relació equitativa entre pobles, un camí d'anada i de tornada. En aquest sentit i per contribuir a aquesta construcció col·lectiva d'una societat més justa, creiem en la implicació de la Societat Civil en els projectes i múltiples formes d'organització que es donen arreu del món. Creiem impossible la implicació sense el coneixement mutu.

Així doncs, la sensibilització entesa com a camí de canvi que ha de ser per força enriquidor, trebalem des de la realitat dels territoris de parla catalana per a la difusió de realitats -semblants o no- a la nostra, alhora que hem estat portaveus d'accions concretes.

La cooperació ha d'ésser proporcional a la sensibilització, sobretot per aconseguir una implicació real de la societat. És precisament amb les eines de sensibilització que es pot aconseguir fer un pas més enllà de la cooperació merament institucional.

Metodologia de treball en el camp de la sensibilització

Amb els anys hem cregut que el format de xerrada-col·loqui amb exposició i passi de vídeo, era una forma completa i interdisciplinària de fer conèixer la realitat aliena. A més, és precisament el fet que hi hagi tres formats en un, el que permet que sigui més gent la que hi participi, i que per tant aportï el seu particular punt de vista en la lectura d'una realitat. Paral·lelament procurem implicar la població beneficiària d'aquesta sensibilització des de la mateixa identificació dels projectes, ja que mantenim una estreta relació no tan sols amb les organitzacions que com nosaltres treballen la cooperació i la sensibilització, sinó també amb els col·lectius locals, des d'instituts i escoles o casals de joves i associacions culturals.

Sense la comprensió real d'una problemàtica concreta (des d'un ús racional dels recursos, coneixent el seu origen fins a la demanda de justícia a nivell internacional) per part de la societat sencera, les entitats i ONG's poden acabar tenint un paper sord i sense matisos.

Bòsnia i Hercegovina

Un dels episodis més sagnant durant la guerra de Bòsnia fou el de la zona d'Srebrenica, on l'11 de juliol de 1995, els txètniks (forces paramilitars sèrbies) varen entrar a l'enclavament suposadament protegit per les forces de Nacions Unides i varen assassinar milers de persones (avui dia s'han trobat més de 3000 cadàvers i es calcula encara la població desapareguda en més de 8000) en el que s'ha considerat el genocidi més important des de la Segona Guerra Mundial. Pocs dies més tard les mateixes forces dels txètniks varen ocupar Zepa, un altre enclavament protegit per les forces internacionals.

Un cop acabada la guerra, la situació bosniana i, per extensió de la totalitat dels Balcans i de l'Europa de l'est, no ha tornat a ser la mateixa a la d'abans de 1991-1992. A Bòsnia, específicament, la divisió ètnica, la crisi econòmica conseqüent a l'arribada de l'economia de mercat, la manca d'infraestructures vitals o les que no han sobreviscut a la deixadesa ni als efectes de la guerra. Tots aquests condicionats fan que avui l'acció a Bòsnia, i des d'una perspectiva mediterrània, sigui més important que mai.

La trajectòria d'IGMAN-Acció Solidària a Bòsnia i Hercegovina

La mateixa trajectòria que vincula IGMAN-Acció Solidària amb el poble de Bòsnia i Hercegovina és la que ens ha dut a treballar amb més profunditat la sensibilització al nostre país. En un primer moment foren les campanyes de recollida de material i alimentació en combois humanitaris, els hospitals de campanya durant la guerra amb la reconstrucció de les infraestructures de diversos centres mèdics per a l'atenció a ferits de guerra a les zones des militaritzades (com el de l'hospital del Sudohol) i els refugiats i desplaçades, immediatament després. Des de llavors la feina s'ha centrat en la reconstrucció física i moral del país.

L'escola de Mjesovite i la millora i condicionament de l'Escola Professional de Mecànica, totes dues a Hadzici. Entre el 1999 i el 2000 s'inaugura la reconstrucció del Centre d'Atenció Primària Dom Zdravlja. Entre el 2001 i el 2002 es rehabilita l'Escola de Lokve, i els centres de Benestar Social a Sarajevo, Dobinja i Novi Grad. L'any 2002 endeguem uns projectes de construcció de cases i es compta amb la presència del cantant Raimon, que ofereix un concert el 15 de febrer del mateix any a l'Auditori de Hadzici. Durant el trienni 2002-2008 s'han construït 200 habitatges per a famílies desnonades i s'ha rehabilitat el Centre d'Esports de Hadzici i l'aula d'informàtica de l'institut públic del municipi.

Paral·lelament, i des de 1999, el treball que hem seguit al nostre país ha estat el de donar a conèixer quina era la realitat bosniana: la de la guerra, la de la violència, la dels desplaçats/ades i refugiats, la de l'absència del reconeixement dels drets col·lectius i la de

la impunitat. Per aquest fet i des d'un bon principi s'ha treballat no tan sols en l'impuls i recolzament de campanyes puntuals i d'emergència, sinó també en la divulgació any rere any de la història i la situació a BiH. Per a formalitzar-ho, s'ha treballat en el marc metodològic del conjunt d'exposicions "Escenaris locals en un món globalitzat", format que inclou una exposició fotogràfica i divulgativa, una xerrada-col·loqui, i en certes ocasions passis de pel·lícules relacionades. Al 2003 es va publicar un llibre de fotografies (preses entre el 1992 i el 1995) anomenat "Bòsnia de la foscor a la llum". De llavors ençà s'ha seguit treballant en el marc d'"Escenaris locals en un món globalitzat" fent xerrades, col·loquis, conferències i exposicions arreu del territori català, i s'ha participat any rere any en els actes commemoratius de la matança d'Srebrenica, celebrada anualment en aquesta població bosniana l'11 de juliol.

Bòsnia i Hercegovina, actuació prioritària

L'oblit internacional que des de la fi de la guerra es viu a BiH, no tan sols es fa visible en la manca de justícia pel que fa als crims de guerra, sinó també en la falta de recolzament institucional per a la recuperació i empoderament de l'estatus polític bosnià.

Sempre hem cregut que per espai geogràfic (Mediterrània), per problemàtiques existents, comparables a tants altres països, per exemple llatinoamericans, i per la solidaritat i afecte que els catalans han mostrat sempre, Bòsnia havia d'esdevenir prioritària en la nostra actuació com a cooperants. En el pla estratègic 2007-10 de la cooperació catalana s'ha donat prioritat pel que fa a països emergents, al Kurdistán, a Txetxènia i a BiH. Si bé en matèria de cooperació i inversió la Cooperació Catalana ha tingut un paper rellevant a BiH, s'ha produït un desequilibri pel que fa a la difusió i sensibilització al respecte, que creiem s'ha de corregir.

En aquest sentit doncs, creiem també necessari fer un pas endavant pel que fa la nostra relació amb el poble de Bòsnia i Hercegovina. Així, i després dels episodis de solidaritat que es van viure a Catalunya durant la guerra i la primera postguerra d'aquest poble dels Balcans tan a nivell institucional com des de la societat civil, creiem un pas natural el del recolzament a un poble per sortir-se'n d'una situació –que ens és propera– des del coneixement mutu i el treball col·lectiu contra l'oblit. I és des del programa que us mostrem, que volem fer pal·lesa aquesta necessitat.